



CHĘCINY

Miasto w cieniu zamku

6/T/16

Pierwsza wzmianka o Chęcinach – jeszcze jako osadzie – pochodzi z 22 maja 1275 roku i zawarta została w przywileju Bolesława Wstydliwego, w którym mowa jest o Chęcinach, należących do podkomorzego sandomierskiego Mikulona (Mikuły) i położonych w kasztelani małopolskiej. Powstanie natomiast samego miasta wiązało się z wybudowaniem na przełomie XIII i XIV wieku zamku obronnego. U jego podnóża założono osadę targową, którą początkowo nazwano Nowymi Chęcunami w odróżnieniu od dawnej wsi, zwanej odąd Starymi Chęcunami (dzisiejsze Starochęciny). Prawa miejskie nadane zostały Chęcinom prawdopodobnie za panowania Władysława Łokietka (przed rokiem 1325). W dokumencie lokacyjnym monarcha wymienił zamek oraz 11 okolicznych wsi. Centrum osady stanowił plac targowy, przez który wiódł ze wschodu na zachód szlak handlowy. W tym samym czasie zamek stał się siedzibą starostwa oraz miejscem zjazdów rycerstwa z Małopolski oraz Wielkopolski, a będąc jedną z najsilniejszych polskich twierdz, także miejscem przechowywania gnieźnieńskiego skarbcu archidiecezjalnego. Przez następne trzy wieki miasto, wspierane licznymi przywilejami kolejnych królów, rozwijało się i zyskiwało na znaczeniu, przy czym decydowało o tym nie tylko jego strategiczne położenie, ale i złoża cennych kruszców: ołowiu, miedzi oraz srebra a także pokłady wapieni. Według sporządzonego w 1512 r. spisu w mieście zarejestrowanych było: 12 rzeźników, 20 szewców, 21 piekarzy; nadto działali: kuśnierze, mydlarze, młynarze, piwowarze, gorzelnicy, sukiennicy, cieśle, stolarze, snycerze oraz rzemieślnicy pracujący przy wydobywaniu i przerabianiu rud ołowiu oraz miedzi. Kres prosperity miasta przyniósł wiek XVII. Najpierw, w roku 1607, rokoszanie Zebrzydowskiego poważnie uszkodzili zamek i miasto, a następnymi dziełami zniszczenia dopełnili Szwedzi.

W wyniku tych działań Chęciny podupadły i już nigdy nie wróciły do dawnej świetności. W okresie zaborów Chęciny pozbawiono rangi ośrodka administracyjnego na korzyść Kielc. Także kolejne próby wykorzystania miejscowych bogactw przez S. Staszica i J. B. Puscha oraz założenie fabryki marmurów zakończyły się niepowodzeniem. Podstawą życia gospodarczego stały się handel i rzemiosło.

Obecnie największym bogactwem miasta są jego zabytki i historia. Chęciny stały się jednym z ciekawszych miejsc turystycznych Kielecczyny, a przekonać się o tym można odbywając spacer po mieście.

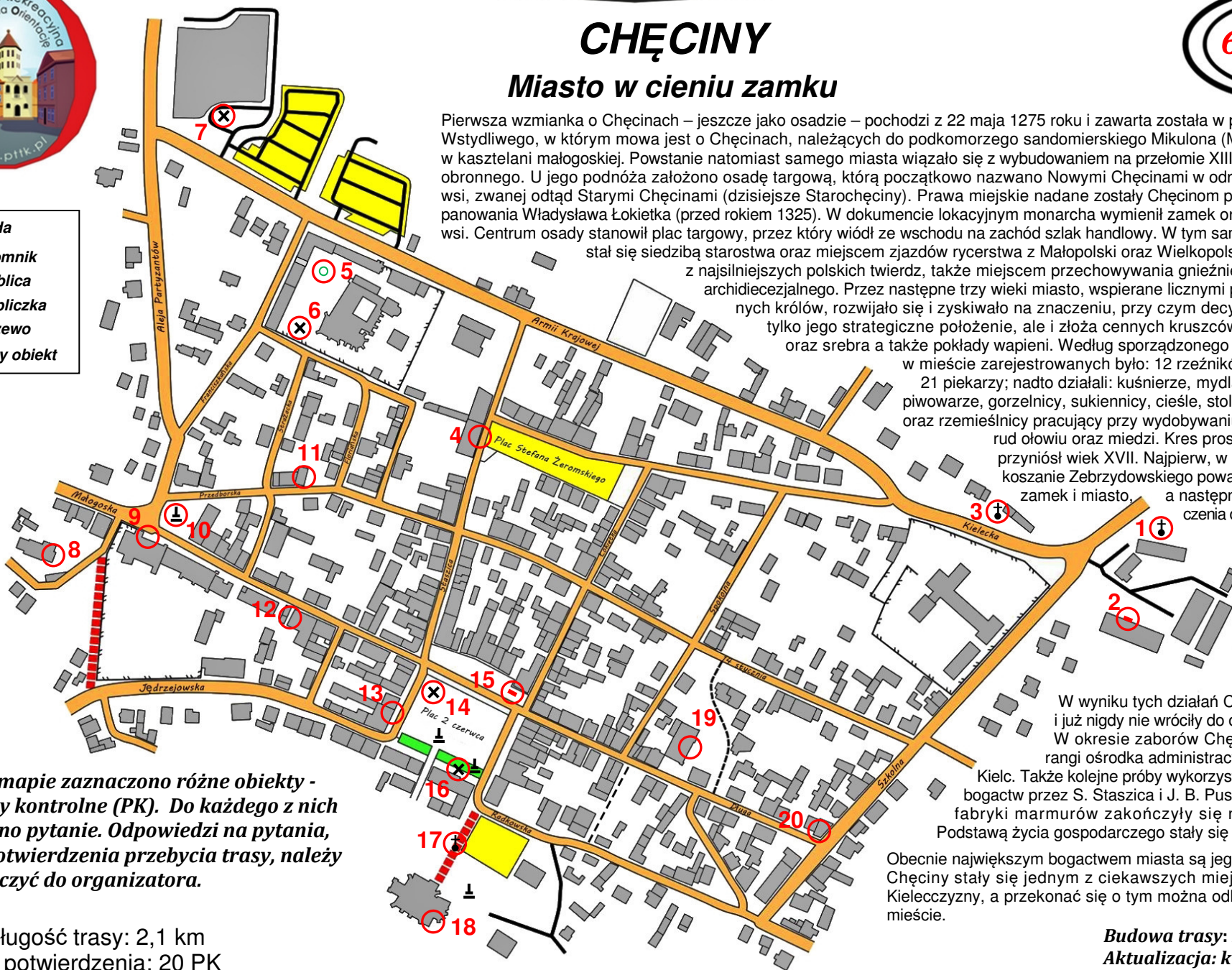
Budowa trasy: Dariusz Mazurek
Aktualizacja: kwiecień 2016 r.
wersja 2.1

Legenda

- pomnik
- tablica
- kapliczka
- drzewo
- inny obiekt

Na mapie zaznaczono różne obiekty - punkty kontrolne (PK). Do każdego z nich zadano pytanie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenia przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Długość trasy: 2,1 km
Do potwierdzenia: 20 PK



Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (6/T/16)

PK 1	Kapliczka ceglana fundacji Kacpra Fodygi z pocz. XVII wieku. Ile lamp podświetla z poziomu gruntu kapliczkę?
PK 2	Budynek remizy Ochotniczej Straży Pożarnej. Tablica pamiątkowa. Kiedy dokładnie powołano do życia jednostkę OSP?
PK 3	Kapliczka. Wcześniej, w jej pobliżu, stała należąca do miejscowego proboszcza karczma „Ostatni grosz”. Jakie ograniczenie prędkości obowiązuje na terenie, na którym stoi kapliczka?
PK 4	Rynek Dolny. Wybudowany w 1826 roku Dom Zajezdny. Do budynku przylega parterowy dom z przełomu XVIII i XIX w. z sienią przejazdową. Na ilu podporach wspiera się balkon od strony rynku?
PK 5	Zabudowania klasztoru o.o. Franciszkanów fundacji króla Kazimierza Wielkiego. Dąb Karol. Z jakiej okazji trafiła tutaj sadzonka dębu?
PK 6	Zabudowania klasztoru o.o. Franciszkanów. Wolnostojąca dzwonnica. Jak miał na imię ofiarodawca wszystkich trzech milenijnych dzwonów?
PK 7	Współczesny budynek nowoczesnej hali widowiskowo-sportowej. Ile miejsc parkingowych przeznaczono na potrzeby osób niepełnosprawnych?
PK 8	Dawny szpital i kościół św. Ducha. Od 1790 roku nie służy już celom religijnym. Co wymalowano na wschodniej fasadzie budynku?
PK 9	Wzniesiony w poł. XVII wieku dla sióstr Klarysek, a użytkowany od 1930 roku przez Bernardynki, zespół klasztorny z wczesnobarokowym kościołem św. Marii Magdaleny. Płyta nagrobna. Jak miał na imię mąż Teresy?
PK 10	Pomnik upamiętniający ofiary zbrodni hitlerowskich i stalinowskich. Ilu spośród wymienionych na tablicach zginęło w Katyniu?
PK 11	Dom mieszkalny, pozostałość drewnianej zabudowy miasta. Ile okien wychodzi na podwórze?
PK 12	Kamienica Niemcówka. Najstarszy dom mieszkalny w Chęcinach należący do Walentego i Anny z Niemców Wrześniów z 1570 roku. Obecnie siedziba m.in. Centrum Informacji Turystycznej. Ile latern umieszczono na zachodniej ścianie budynku?
PK 13	Dom Zajezdny, wcześniej gospoda „Pod Srebrną Górą” z końca XVIII wieku. Jaki napis wykuto nad wejściem do piekarni?
PK 14	Górny Rynek nazwany na cześć 39 polskich patriotów zamordowanych 2 czerwca 1944 roku – Placem 2-ego czerwca. Rekonstrukcja zabytkowej studni. Ile metalowych prętów tworzy kratę zabezpieczającą otwór studni?
PK 15	Górny Rynek. Tablica pamiątkowa. Co oznaczono drewnianymi belkami?
PK 16	Replika pochodzącej z XV wieku laski sędowniczej burmistrzów kurzelowskich. Ile twarzy umieszczono na lasce?
PK 17	Pamiątkowy obelisk – kapliczka ufundowana przez proboszcza chęcińskiego Teodora Czerwińskiego. W którą rocznicę swobody ustawiono kapliczkę?
PK 18	Późnogotycki kościół św. Bartłomieja z kaplicą Trzech Króli mieszczącą groby włoskiej rodziny Fodygów, którzy wzbogacili się na górnictwie. Płyta nagrobna wmurowana w zewnętrzną ścianę świątyni. Czym namiestnikiem był pochowany tutaj Stefan Koskowski?
PK 19	Późnorennesansowa synagoga z 1638 roku, przebudowana po pożarze w 1905. Ile okien znajduje się na wschodniej stronie budynku?
PK 20	XIX-wieczny budynek mykwy. Ile pionowych, metalowych prętów zabezpiecza środkowe okno od strony ul Długiej?

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Przesłanie odpowiedzi oznacza zgodę na umieszczenie na liście osób, które przebyły TRInO.

